

Menings en inligting / Opinions and information

binne die konteks van ons roeping as kerk binne die Suid-Afrikaanse gemeenskap, bly ek by die verskoning wat ek my vrou en dogter gevra het. Ek is diep oortuig dat hierdie besluit vir gister, vir nou en vir môre nie die regte besluit was nie. Daar is

nie 'n ander tyd vir die waarheid as juis nou nie. "This history of men's opposition to woman's emancipation is more interesting perhaps than the story of that emancipation itself." (Virginia Woolf.)

Symington, Johann, Van Schalkwyk, Johan, Jones, Chris & Vos, Barend. 2008.
Man met integriteit: Bybeldagboek vir mans. Wellington: Lux Verbi.BM.
Prys: R109,95. ISBN: 978 07963 0751 4.

Resensent: *C.G. du Toit*
Skool vir Meganiese Ingenieurswese,
Potchefstroomkampus, Noordwes-Universiteit

Wanneer 'n Bybeldagboek soos hierdie deur vier verskillende skrywers geskryf word, kan dit maklik gebeur dat die boek nie 'n samehangende geheel vorm nie. Dit beteken ook dat die leser aan verskillende perspektiewe blootgestel word, omdat elke skrywer sy eie benadering volg. Dit lei daartoe dat indien daar herhaling voorkom, die boodskap elke keer vanuit 'n ander hoek bekyk word met nuwe insigte.

Johann Symington beskou die man as instrument in die hand van God. Vanuit hierdie hoek beskou hy die verhouding tussen God en die gelowige en die gelowige en sy medemens. As verteenwoordiger van God moet alle fasette van ons lewe daarvan getuig.

Johan van Schalkwyk weer, neem ons op 'n reis van Abram tot Openbaring sodat ons daaruit kan put vir ons pad deur die lewe. Deur grepe uit die geskiedenis en lewens van mense te neem, hanteer hy alle fasette van menswees. God se hartseer en toorn oor die afdwaling en sonde van Israel, maar ook sy innige liefde vir sy volk laat die vraag ontstaan hoe ons voel oor die ongeregtigheid en sonde van vandag. Tot watter mate is ons oog nog op God gerig en dra ons die boodskap van verlossing uit? Tot watter mate is die gesindheid van Christus waarneembaar in ons lewens?

Chris Jones spits hom toe op die aard van ons verhouding met God en hoe dit neerslag vind in ons lewens. In hoe 'n mate leef ons in afhanklikheid van God? Is die liefde van God sigbaar in ons lewens en bring dit hoop vir ander? Lei dit hulle tot geloof in God? Getuig ons lewens van die karakter en grootheid van God en dat Hy in beheer is?

Barend Vos neem ons aan die hand om na die menswees van 'n klompie Bybelfigure te kyk. Daarin sien ons hoedat mense die een oomblik sterk in die geloof kan staan om die volgende oomblik weer te struikel soos Dawid. Ander stort weer hulle harte voor God uit soos Hanna. Sommige weer vra vir tekens soos Gideon en Sagaria, terwyl ander God op sy woord neem soos Elisabet en Maria. In die lewens van hierdie mense kan ons onself sien en die vraag vra hoe dit met ons staan. Hierdie dagboek put sy inspirasie uit die Bybel en vorm 'n samehangende geheel – dit bied pitkos vir die pad.

Die 2009-sinodebesluit oor die vrou in die regeeramp veroorsaak pyn en tas die GKSA se geloofwaardigheid aan.

Die tweede gevolg van die sinodebesluit handel oor *geloofwaardigheid*. Die vraag is of hierdie sinodebesluit van die GKSA nie haar geloofwaardigheid aangetas het nie? Leer die Woord nie dat ons die lig in die wêreld moet wees nie? Watter lamp het ons met die sinodebesluit aangesteek? Die sinodebesluit het immers die stelling "dat geslag nie bepalend by enige van die dienste is nie" kategories verwerp en daarom indirek besluit geslag is wêl bepalend in die denke van die kerk. Hoe ons ook al hierdie sinodebesluit probeer verduidelik, dit impliseer dat man en vrou nie as gelykes gesien word nie. Hoe ons as kerk ook al hierdie besluit sou verdedig, bly dit nog steeds mans wat besluit het dat vroue nie in die regeeramp mag dien nie. Net soos wit broeders op 'n stadium besluit het swart broeders mag nie deel van die proses wees nie.

In die lig van bogenoemde beredenering, het die sinodebesluit die volgende implikasies:

- *Eerstens*, ons lewe in 'n land met 'n baie hoë geweldsyfer teen vroue en kinders. Tussen 'n kwart en 'n derde van Suid-Afrikaanse mans het erken dat hulle al hulle vrou of vriendin geslaan het. Wanneer jy as man vir 'n dogter wat die roeping ervaar, sê dat sy nie predikant mag wees nie, is dit nie ook 'n vorm van geweld nie? Geïnstusionaliseerde geweld; psigiese en emosionele geweld. Dit gaan nie oor vermoë, luiheid of roeping nie, maar oor geslag. "Elke keer as ek my mond oopmaak, moet ek skree; moet ek roep: 'Daar is geweld, daar is verdrukking!' preek die profeet Jeremia. So 'n besluit kan in die woorde van Jeremia die brand in die lewe van 'n geroepene omskep in 'n vuur wat die lewe kan uitbrand.

- *Tweedens*, op watter morele gronde kan die kerk haar nou uitspreek teen diskriminerende praktyke in die samelewing? Hoe kan die kerk haar nou uitspreek teen ongelyke behandeling van mense in die werksplek, in die huis, in die politiek en die sport? So 'n uitspraak sal nie geloofwaardigheid hê nie, want die onmiddellike reaksie van mense sal wees dat daar nie vir hulle gepreek kan word terwyl die kerk self mense ongelyk behandel nie. Waarom mag geslag in julle denke en daade so 'n sterk rol speel, terwyl ek daarvan beskuldig word. Kry eers julle eie huis in orde.

- *Derdens* is iemand soos prof. Rachel Jewkes, direkteur van die Mediese Navorsingsraad (MNR) se geslags- en gesondheidsnavorsingsgroep, oortuig dat een van die belangrikste redes vir die hoë voorkoms van geweld teen vroue in Suid-Afrika, 'n patriargale opvatting oor manlikheid is. In patriargale denke word man en vrou as ongelykes gesien. Dit beteken dat die man as sterk, taai, dominant en as baas oor vroue gesien word. Volgens die sinodebesluit word man en vrou nie as gelykes gesien nie. Ek weet in my hart dit word nie so deur die kerk bedoel nie, maar dra hierdie sinodebesluit nie by tot geweld teen vroue nie? Waarskynlik nie direk nie, maar wel indirek. Gaan hierdie besluit nie sekere onaanvaarbare gedrag van sommige mans onbewustelik in stand hou nie?

Prof. Rachel Jewkes is oortuig dat een van die belangrikste redes vir die hoë voorkoms van geweld teen vroue in Suid-Afrika, 'n patriargale opvatting oor manlikheid is. In patriargale denke word man en vrou as ongelykes gesien.

Binne die konteks van twee standpunte oor die vrou in die regeeramp, binne die konteks van 'n ander mens (lees vrou) wat die roeping het om predikant te word, en

Die implikasie van die GKSA se 2009-sinodebesluit rakende die vrou in die regeeramp

A.L. Rheeder
Gereformeerde Kerk Randfontein

Wat moet jou besluit lei wanneer daar 'n verskil van standpunt is oor die beginsel van 'n saak? Die een groep maak byvoorbeeld 'n saak daarvoor uit dat vroue nie tot die regeeramp toegelaat mag word nie, terwyl die ander groep meen dit moet. Moet daar nie ook gekyk word na die *gevolge* van 'n besluit nie? Moet die volgende vrae nie ook gevra word nie: Wat doen dié besluit aan 'n ander mens? Wat impliseer jou besluit oor die ander mens? Wat is die implikasie van jou besluit, of is dit net 'n kwessie van *fiat iustitia, pereat mundus* – laat geregtigheid geskied, ook al gaan die wêreld onder? Myns insiens het die besluit van die Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika oor die vrou in die regeeramp talle hartseer gevolge.

**Wat lei 'n mens in jou
besluitneming wanneer daar 'n
standpuntverskil is oor 'n
beginselsaak?**

Die eerste gevolg van die besluit is *pyn*. Tydens en na die besluit van die Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika oor die vrou in die regeeramp het ek buitengewoon baie aan my eie roeping en amp as predikant gedink. So ver ek kan onthou wou ek altyd predikant word. Ek kon die gevoel aanvanklik nooit verklaar nie. Dit was iets so diep binne my, iets wat ek as kind en tiener nooit werklik in woorde kon beskryf nie. 'n Gevoel, 'n warmte, 'n branding, 'n roeping. Predikant wou ek word ten spyte van my moeder se aanmoediging om eerder 'n regsberoep te

oorweeg. Onverklaarbaar wou ek predikant word. Elke predikant het sy eie verhaal. Sommige predikante, soos ek, voel van kleins af die roeping; ander weer het hulle bestaande beroepe gelos om predikant te word. Sou dit sekulêr klink as ek hierdie roeping ook as 'n ideaal en droom beskryf. Vir my was daar geen ander moontlikheid nie. Wat kon my keer om predikant te word?

Ten spyte van die feit dat ons nogal arm was – my pa het by die poskantoor gewerk – sou niks my keer nie. Hierdie strewe om predikant te word was so vanselfsprekend en sterk dat dit my lewe geword het. “En wanneer ek dink ek sal my aan Hom nie steur nie en nie meer in sy Naam praat nie, dan word dit in my soos 'n vuur wat brand en waarvan ek nie kan loskom nie”, skryf die profeet Jeremia. Daarom dat ek só kon verstaan toe 'n ouma, onlangs by 'n kerklike funksie in Polokwane, vir my vertel dat haar kleindogter die roeping het om predikant te word. Ek ken die dogter. Baie intelligent. Jammer om te sê my kind, maar in jou kerk mag dit nie gebeur nie. Jy is 'n vrou, geslagtelik gestrem vir hierdie werk. Ek probeer my indink hoe dit sou voel as iemand vir my sou sê dat op grond van my kleur of geslag mag ek dit nie doen nie! Ek dink dit sou die einde van die lewe vir my beteken het. En daar in die sinode besluit ons broeders, julle vroue mag nie predikante word nie. 'n Voorreg wat ons onself gegun het, iets wat ons ons seuns gegun het. 'n Seun mag byna op 'n patriargale wyse in die voetspore van sy vader stap. Wat het geword van die liefde van Christus deur aan 'n ander te gun, wat jy wil hê hulle jou moet gun. Of geld dit net vir mans?